

BYK-MAX CT 4275

Version 3.0
SDB_SE

Revisionsdatum: 17.03.2023

Datum för senaste utfärdandet: 08.12.2019
Tryckdatum 05.01.2026

AVSNITT 1: Namnet på ämnet/blandningen och bolaget/företaget

1.1 Produktbeteckning

Handelsnamn : BYK-MAX CT 4275
Produktkod : 000000000000156576

1.2 Relevanta identifierade användningar av ämnet eller blandningen och användningar som det avråds från

Användning av ämnet eller blandningen : Additive for Reinforcement and weight reduction of thermoplastic compounds

1.3 Närmare uppgifter om den som tillhandahåller säkerhetsdatablad

Företag : BYK USA LLC
South Cherry Street 524
06492 Wallingford
Telefon :
Uppgifter : BYK USA Regulatory Affairs
Telefon : +1 203-265-2086
Telefax :
E-postadress : BRIEF.BYK.NAFTA@altana.com

1.4 Telefonnummer för nödsituationer

+46 8 566 42573 (Svensk och Engelsk)
+44 1235 239670 (All languages)

AVSNITT 2: Farliga egenskaper

2.1 Klassificering av ämnet eller blandningen

Klassificering (FÖRORDNING (EG) nr 1272/2008)
Ej något farligt ämne eller blandning.

2.2 Märkningsuppgifter

Märkning (FÖRORDNING (EG) nr 1272/2008)
Ej något farligt ämne eller blandning.

2.3 Andra faror

Ämnet /blandningen innehåller inga komponenter som anses vara långlivade, bioackumulerande och toxiska (PBT) eller mycket långlivade och mycket bioackumulerande (vPvB) i halter av 0,1% eller högre.

BYK-MAX CT 4275

Version 3.0
SDB_SE

Revisionsdatum: 17.03.2023

Datum för senaste utfärdandet: 08.12.2019
Tryckdatum 05.01.2026

Ekologisk information: Substansen/blandningen innehåller inte komponenter som anses ha endokrinstörande egenskaper enligt REACH art. 57(f) eller kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/2100 eller kommissionens förordning (EU) 2018/605 vid nivåer på 0.1% eller högre.

Toxikologisk information: Substansen/blandningen innehåller inte komponenter som anses ha endokrinstörande egenskaper enligt REACH art. 57(f) eller kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/2100 eller kommissionens förordning (EU) 2018/605 vid nivåer på 0.1% eller högre.

Undvik dammbildning; findamm utspridd i luften i tillräcklig koncentration och med närvaro av antändningskälla utgör en potentiell dammexplosionsrisk.
Ämnets fysikaliska faror och dess faror för människors hälsa och för miljön har bedömts och/eller ämnet har testats för dessa faror och klassificeringen är följande.
Produkten innehåller mindre än 1% w/w RCS (respirabel kiseldioxid) med SWeRF-metoden mätt. Halten av kristallin kiseloxid kan mätas med metoden "Size-Weighted Respirable Fraction – SWeRF". All information om SWeRF-metoden finns på www.crystallinesilica.eu. Beroende på hantering och ändamål (malning, torkning, packning i säckar) kan det uppstå luftburet respirabelt damm. Damm innehåller respirabel kristallin kiseloxid. Långvarig och/eller massiv inandning av respirabel damm från kristallin kiseloxid kan orsaka lungfibros, vanligen kallad silikos. Huvudsymptomen för silikos är hosta och andtäppa. Exponering för respirabelt damm i arbetet bör övervakas och kontrolleras. Produkten bör hanteras med metoder och tekniker som minimerar eller eliminerar dammbildningen.

AVSNITT 3: Sammansättning/information om beståndsdelar

3.2 Blandningar

Kemisk natur : Organophilic phyllosilicate

Beståndsdelar

Anmärkning : Inga farliga ingredienser

AVSNITT 4: Åtgärder vid första hjälpen

4.1 Beskrivning av åtgärder vid första hjälpen

Allmän rekommendation : Lämna ej den skadade utan uppsikt.

Vid inandning : Vid medvetlöshet lägg den skadade i viloställning och sök medicinsk hjälp.
Kontakta läkare om besvär kvarstår.

Om det har andats in, flytta personen till frisk luft.

Vid hudkontakt : Om hudirritation kvarstår, kontakta läkare.
Tvätta med tvål och mycket vatten.
Tvätta förorenade kläder innan de används på nytt.

Vid ögonkontakt : Ta ur kontaktlinser.
Skydda oskadat öga.
Om ögonirritation består, kontakta en specialist.

Som försiktighetsåtgärd skölj ögonen med vatten.

BYK-MAX CT 4275

Version 3.0
SDB_SE

Revisionsdatum: 17.03.2023

Datum för senaste utfärdandet: 08.12.2019
Tryckdatum 05.01.2026

Håll ögat ordentligt öppet under sköljningen.

Vid förtäring : Håll andningsvägarna fria.
Ge inte mjölk eller alkoholhaltiga drycker.
Ge aldrig någonting genom munnen till en medvetlös person.
Kontakta läkare om besvär kvarstår.

4.2 De viktigaste symptomen och effekterna, både akuta och fördröjda

Symptom : Ingen information tillgänglig.

Risker : Ingen information tillgänglig.

4.3 Angivande av omedelbar medicinsk behandling och särskild behandling som eventuellt krävs

Behandling : Ingen information tillgänglig.

AVSNITT 5: Brandbekämpningsåtgärder

5.1 Släckmedel

Lämpliga släckmedel : Vattendimma

Skum
Koldioxid (CO₂)
Pulver

Olämpligt släckningsmedel : Vattenstråle med hög volym

5.2 Särskilda faror som ämnet eller blandningen kan medföra

Särskilda risker vid brandbekämpning : Handle as an industrial chemical.
Keep dust to a minimum to avoid potential formation of explosive air/dust mixture.
Will not explode on mechanical impact.

Farliga förbränningsprodukter : Koloxider
Kväveoxider (NO_x)
Ammoniak

5.3 Råd till brandbekämpningspersonal

Särskild skyddsutrustning för brandbekämpningspersonal : Använd tryckluftsmask om nödvändigt vid brandbekämpning.

Ytterligare information : Standardförfarande för kemikaliebränder.
Använd släckningsmedel som är lämpliga för lokala förhållanden och omgivande miljö.

AVSNITT 6: Åtgärder vid oavsiktliga utsläpp

6.1 Personliga skyddsåtgärder, skyddsutrustning och åtgärder vid nödsituationer

Personliga skyddsåtgärder : Undvik dammbildning.

BYK-MAX CT 4275

Version 3.0
SDB_SE

Revisionsdatum: 17.03.2023

Datum för senaste utfärdandet: 08.12.2019
Tryckdatum 05.01.2026

Undvik inandning av damm.
Använd personlig skyddsutrustning.

6.2 Miljöskyddsåtgärder

Miljöskyddsåtgärder : Förhindra att produkten kommer ut i avloppssystemet.
Förhindra fortsatt läckage eller spill om det kan göras på ett säkert sätt.
Om produkten förorenar vattendrag och sjöar eller avlopp informera berörda myndigheter.

6.3 Metoder och material för inneslutning och sanering

Rengöringsmetoder : Samla upp och ordna bortskaffandet utan att damm bildas.
Sopa ihop och skyffla upp.
Förvara i lämpliga och tillslutna behållare för bortskaffning.

6.4 Hänvisning till andra avsnitt

För avfallshantering se avsnitt 13., För personligt skydd se avsnitt 8.

AVSNITT 7: Hantering och lagring

7.1 Skyddsåtgärder för säker hantering

Råd för säker hantering : För personligt skydd se avsnitt 8.
Rökning, intag av föda och dryck är ej tillåtet i hanteringsområdet.
Undvik att respirabla partiklar bildas.
Andas inte in ångor/damm.
Undvik exponering - Begär specialinstruktioner före användning.
Undvik kontakt med huden och ögonen.
Undvik spill på golvet då produkten kan bli mycket hal då den blir våt.

Råd för skydd mot brand och explosion : Ordna med lämpligt utsug där damm kan bildas.

Undvik dammbildning. Använd explosionssäker ventilationsutrustning.

Åtgärder beträffande hygien : Allmän industrihygienpraxis.

7.2 Förhållanden för säker lagring, inklusive eventuell oförenlighet

Krav på lagerutrymmen och behållare : Elektriska installationer / arbetsmaterial måste uppfylla kraven i de tekniska säkerhetsstandarderna.

Råd för gemensam lagring : Inga material behöver speciellt nämnas.

Mer information om lagringsstabilitet : Förvara på torr plats.
Ingen sönderdelning vid förvaring och användning enligt anvisningarna.

7.3 Specifik slutanvändning

Specifika användningsområden : Ingen tillgänglig data

BYK-MAX CT 4275

Version 3.0
SDB_SE

Revisionsdatum: 17.03.2023

Datum för senaste utfärdandet: 08.12.2019
Tryckdatum 05.01.2026

AVSNITT 8: Begränsning av exponeringen/personligt skydd

8.1 Kontrollparametrar

Innehåller inga ämnen med yrkeshygieniska gränsvärden.

Ytterligare yrkesrelaterade exponeringsgränser

Beskrivning	Värdesort	Kontrollparametrar	Grundval
Damm, oorganiskt eller organiskt	NGV	5 mg/m ³	SE AFS

8.2 Begränsning av exponeringen

Tekniska åtgärder

Använd explosionssäker ventilationsutrustning.

Håll luftkoncentrationerna under de hygieniska gränsvärdena.

Personlig skyddsutrustning

Ögonskydd : Säkerhetsglasögon
Hud- och kroppsskydd : Skyddskläder
Andningsskydd : Vid damm- eller aerosolbildning använd andningsskydd med godkänt filter.
Skyddsmasker för damm rekommenderas där koncentrationen av damm är större än 10 mg/m³.
Lämplig mask med dammfilter P3 (Europanorm 143)

Begränsning av miljöexponeringen

Allmän rekommendation : Förhindra att produkten kommer ut i avloppssystemet.
Förhindra fortsatt läckage eller spill om det kan göras på ett säkert sätt.
Om produkten förorenar vattendrag och sjöar eller avlopp informera berörda myndigheter.

AVSNITT 9: Fysikaliska och kemiska egenskaper

9.1 Information om grundläggande fysikaliska och kemiska egenskaper

Fysikaliskt tillstånd : pulver
Färg : benvit
Lukt : luktfri
Lukttröskel : Inte tillämpligt

Smältpunkt/smältpunktsintervall : Ingen tillgänglig data
Kokpunkt/kokpunktsintervall : Ingen tillgänglig data

Brandfarlighet : Kan bilda antändbara dammkoncentrationer i luft.

Övre explosionsgräns / Övre antändningsgräns : Inte tillämpligt

Nedre explosionsgräns / Nedre antändningsgräns : 100 - 120 mg/m³

Flampunkt : Inte tillämpligt

BYK-MAX CT 4275

Version 3.0
SDB_SE

Revisionsdatum: 17.03.2023

Datum för senaste utfärdandet: 08.12.2019
Tryckdatum 05.01.2026

Självantändningstemperatur	:	280 - 290 °C Ignition temperature dust layer
		450 - 470 °C Ignition temperature dust layer
Sönderfallstemperatur	:	Ingen tillgänglig data
pH-värde	:	4 - 6 (20 °C) Koncentration: 1 % Metod: Universal pH-value indicator
Viskositet		
Viskositet, dynamisk	:	Inte tillämpligt
Viskositet, kinematisk	:	Inte tillämpligt
Löslighet		
Löslighet i vatten	:	olöslig
Löslighet i andra lösningsmedel	:	Ingen tillgänglig data
Fördelningskoefficient: n- oktanol/vatten	:	Ingen bioackumulering förväntas.
Ångtryck	:	Inte tillämpligt
Relativ densitet	:	Ingen tillgänglig data
Densitet	:	1,6 g/cm ³ (20 °C, 1.013 hPa) Metod: uppskattad
Bulkdensitet	:	Ingen tillgänglig data
Relativ ångdensitet	:	Inte tillämpligt

9.2 Annan information

Brandfarliga fasta ämnen		
Förbränningshastighet	:	Ingen tillgänglig data
Minsta tändtemperatur för damm	:	Ingen tillgänglig data
Avdunsningshastighet	:	Inte tillämpligt
Ytspänning	:	Ingen tillgänglig data

AVSNITT 10: Stabilitet och reaktivitet

10.1 Reaktivitet

Ingen sönderdelning vid förvaring och användning enligt anvisningarna.

10.2 Kemisk stabilitet

Ingen sönderdelning vid förvaring och användning enligt anvisningarna.

BYK-MAX CT 4275

Version 3.0
SDB_SE

Revisionsdatum: 17.03.2023

Datum för senaste utfärdandet: 08.12.2019
Tryckdatum 05.01.2026

10.3 Risken för farliga reaktioner

Farliga reaktioner : Stabil vid rekommenderade lagringsförhållanden.
Inga särskilda risker som behöver nämnas.
Damm kan bilda explosiv blandning med luft.

10.4 Förhållanden som ska undvikas

Förhållanden som ska undvikas : Undvik dammbildning; findamm utspridd i luften i tillräcklig koncentration och med närvaro av antändningskälla utgör en potentiell dammexplosionsrisk.
Förvaras åtskilt från öppen eld, heta ytor och antändningskällor.
Exponering för luft eller fukt under långvariga perioder.

10.5 Oförenliga material

Material som skall undvikas : Starkt oxiderande ämnen

10.6 Farliga sönderdelningsprodukter

Stabil vid rekommenderade lagringsförhållanden.

AVSNITT 11: Toxikologisk information

11.1 Information om faroklasser enligt förordning (EG) nr 1272/2008

Akut toxicitet

Produkt:

Akut oral toxicitet : Anmärkning: Ingen tillgänglig data

Frätande/irriterande på huden

Produkt:

Anmärkning : Ingen tillgänglig data

Allvarlig ögonskada/ögonirritation

Produkt:

Anmärkning : Ingen tillgänglig data

Luftvägs-/hudsensibilisering

Produkt:

Anmärkning : Ingen tillgänglig data

Mutagenitet i könsceller

Produkt:

Genotoxicitet in vitro : Anmärkning: Ingen tillgänglig data

Genotoxicitet in vivo : Anmärkning: Ingen tillgänglig data

BYK-MAX CT 4275

Version 3.0
SDB_SE

Revisionsdatum: 17.03.2023

Datum för senaste utfärdandet: 08.12.2019
Tryckdatum 05.01.2026

Cancerogenitet

Produkt:

Anmärkning : Ingen tillgänglig data

Reproduktionstoxicitet

Produkt:

Effekter på fortplantningen : Anmärkning: Ingen tillgänglig data

Effekter på
fosterutvecklingen : Anmärkning: Ingen tillgänglig data

Specifik organotoxicitet - enstaka exponering

Produkt:

Anmärkning : Ingen tillgänglig data

Specifik organotoxicitet - upprepad exponering

Produkt:

Anmärkning : Ingen tillgänglig data

Toxicitet vid upprepad dosering

Produkt:

Anmärkning : Ingen tillgänglig data

Aspirationstoxicitet

Produkt:

Ingen tillgänglig data

11.2 Information om andra faror

Hormonstörande egenskaper

Produkt:

Bedömning : Substansen/blandningen innehåller inte komponenter som anses ha endokrinstörande egenskaper enligt REACH art. 57(f) eller kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/2100 eller kommissionens förordning (EU) 2018/605 vid nivåer på 0.1% eller högre.

Ytterligare information

Produkt:

Anmärkning : Denna produkt innehåller <3% total kristallin kiseloxid. Halten av respirabel kristallin kiseloxid med SWeRF-metoden mätt är <1% w/w. Se avsnitt 2.3

BYK-MAX CT 4275

Version 3.0
SDB_SE

Revisionsdatum: 17.03.2023

Datum för senaste utfärdandet: 08.12.2019
Tryckdatum 05.01.2026

AVSNITT 12: Ekologisk information

12.1 Toxicitet

Produkt:

Fisktoxicitet : Anmärkning: Ingen tillgänglig data

Toxicitet för Daphnia och
andra vattenlevande
ryggradslösa djur : Anmärkning: Ingen tillgänglig data

12.2 Persistens och nedbrytbarhet

Produkt:

Bionedbrytbarhet : Anmärkning: Ingen tillgänglig data

12.3 Bioackumuleringsförmåga

Produkt:

Bioackumulering : Anmärkning: Ingen tillgänglig data

12.4 Rörlighet i jord

Produkt:

Rörlighet : Anmärkning: Ingen tillgänglig data

12.5 Resultat av PBT- och vPvB-bedömningen

Produkt:

Bedömning : Ämnet /blandningen innehåller inga komponenter som anses vara långlivade, bioackumulerande och toxiska (PBT) eller mycket långlivade och mycket bioackumulerande (vPvB) i halter av 0,1% eller högre.

12.6 Hormonstörande egenskaper

Produkt:

Bedömning : Substansen/blandningen innehåller inte komponenter som anses ha endokrinstyrande egenskaper enligt REACH art. 57(f) eller kommissionens delegerade förordning (EU) 2017/2100 eller kommissionens förordning (EU) 2018/605 vid nivåer på 0.1% eller högre.

12.7 Andra skadliga effekter

Produkt:

Tillägg till ekologisk
information : Ingen tillgänglig data

AVSNITT 13: Avfallshantering

13.1 Avfallsbehandlingsmetoder

BYK-MAX CT 4275

Version 3.0
SDB_SE

Revisionsdatum: 17.03.2023

Datum för senaste utfärdandet: 08.12.2019
Tryckdatum 05.01.2026

Förorenad förpackning : Tomma behållare måste lämnas till godkänd avfallshanteringsanläggning för återanvändning eller bortskaffande.

AVSNITT 14: Transportinformation

14.1 UN-nummer eller id-nummer

Ej reglerad som farligt gods

14.2 Officiell transportbenämning

Ej reglerad som farligt gods

14.3 Faroklass för transport

Ej reglerad som farligt gods

14.4 Förpackningsgrupp

Ej reglerad som farligt gods

14.5 Miljöfaror

Ej reglerad som farligt gods

14.6 Särskilda skyddsåtgärder

Inte tillämpligt

14.7 Bulktransport till sjöss enligt IMO:s instrument

Ej tillämpligt för produkten som den levereras.

AVSNITT 15: Gällande föreskrifter

15.1 Föreskrifter/lagstiftning om ämnet eller blandningen när det gäller säkerhet, hälsa och miljö

REACH - Kandidatförteckningen för tillstånd för ämnen som inger mycket stora betänkligheter (artikel 59) : Produkten innehåller inga ämnen med egenskaper för stor oro (EG-regel nr 1907/2006 (REACH), artikel 57).

REACH - Förteckning över ämnen för vilka det krävs tillstånd (Bilaga XIV) : Inte tillämpligt

Seveso III: Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/18/EU om åtgärder för att förebygga och begränsa faran för allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen. : Inte tillämpligt

15.2 Kemikaliesäkerhetsbedömning

Inte tillämpligt

AVSNITT 16: Annan information

De poster, där relevanta ändringar har gjorts från tidigare versioner, har markerats med två vertikala streck i det här dokumentet.

Fullständig text på andra förkortningar

SE AFS : Hygieniska gränsvärden - Gränsvärdeslista

BYK-MAX CT 4275

Version 3.0
SDB_SE

Revisionsdatum: 17.03.2023

Datum för senaste utfärdandet: 08.12.2019
Tryckdatum 05.01.2026

SE AFS / NGV : Nivågränsvärde

ADN - Europeisk överenskommelse om internationell transport av farligt gods på inländska vattenleder; ADR - Överenskommelse om internationell transport av farligt gods på väg; AIIC - Australiens förteckning över industrikemikalier; ASTM - Amerikansk organisation för materialtestning; bw - Kroppsvikt; CLP - Förordning om klassificeringsmärkning av förpackningar; förordning (EG) nr 1272/2008; CMR - Carcinogent, mutant eller reproduktiv toxikant; DIN - Det tyska standardiseringsinstitutets standard; DSL - Lista över ämnen använda i hushållet (Kanada); ECHA - Europeiska kemikaliemyndigheten; EC-Number - EG-nummer; ECx - Koncentration som ger x % svar; ELx - Loading Rate som ger x % svar (ELx-värde); EmS - Nödinstruktioner; ENCS - Förekommande och nytillkommande kemikalier (Japan); ErCx - Koncentration som ger x % tillväxtsvar (ErCx-värde); GHS - Globalt harmoniserat system; GLP - God laboratoriepraxis; IARC - Internationell myndighet för cancerforskning; IATA - Internationell sammanslutning för flygtransporter; IBC - Internationella regler för konstruktion och utrustande av fartyg för bulktransport av farliga kemikalier; IC50 - Halva maximala inhibitoriska koncentrationen; ICAO - Internationell organisation för civil flygtrafik; IECSC - Förteckning över i Kina förekommande kemikalier; IMDG - Internationella föreskrifter för sjötransport av farligt gods; IMO - Internationella sjöfartsorganisationen; ISHL - Lag om säkerhet och hälsa inom industrin (Japan); ISO - Internationella standardiseringsorganisationen; KECI - Koreansk förteckning över förekommande kemikalier; LC50 - Dödlig koncentration för 50 % av en testpopulation; LD50 - Dödlig dos för 50 % av en testpopulation (dödlig mediansdos); MARPOL - Internationell överenskommelse om förebyggande av förorening från fartyg; n.o.s. - Utan närmare specifikation; NO(A)EC - Koncentration utan observerad (bi)verkan; NO(A)EL - Nivå utan observerad (bi)verkan; NOELR - Loading Rate utan observerbar effekt (NOELR-värde); NZIoC - Nyzeeländsk förteckning över kemikalier; OECD - Organisation för ekonomisk samverkan och utveckling; OPPTS - Myndighet för kemisk säkerhet och förebyggande av förorening; PBT - Persistent, bioackumulerande och giftigt ämne; PICCS - Filippinsk förteckning över kemikalier och kemiska ämnen; (Q)SAR - (Kvantitativ) relation mellan struktur och aktivitet; REACH - Förordning (EG) nr 1907/2006 från Europaparlamentet och rådet avseende registrering, bedömning, godkännande och begränsning av kemikalier; RID - Förordningar avseende internationella transporter av farligt gods på järnväg; SADT - Temperatur för självaccelererande nedbrytning; SDS - Säkerhetsdatablad; SVHC - ämne som inger mycket stora betänkligheter; TCSI - Taiwanesisk förteckning över kemikalier; TECI - Thailand Befintlig kemikalieinventering; TRGS - Tekniska regler för farliga ämnen; TSCA - Lag om kontroll av giftiga ämnen (Förenta Staterna); UN - Förenta Nationerna; vPvB - Mycket persistent och starkt bioackumulerande

Ytterligare information

Utbildningsråd : Anställda (och dina kunder eller användare i händelse av återförsäljning) bör informeras om möjlig förekomst av respirabelt damm och respirabelt damm från kristallinkvarts, liksom möjliga risker i samband med dessa ämnen. Lämplig utbildning i korrekt användning och hantering av detta material skall tillhandahållas enligt tillämpliga föreskrifter.

Annan information : För säker hantering, hänvisa till NFPA 654, Standard för skydd mot brand och dammexplosion vid tillverkning, bearbetning och hantering av brännbara partikulära fasta ämnen.
I juni 2003 kom den vetenskapliga kommittén för yrkeshygieniska gränsvärden i EU, SCOEL (the EU Scientific Committee on Occupational Exposure Limits) fram till att huvudeffekten hos människor vid inandning av respirabel kristallinkvarts är silikos. "Det finns tillräcklig information för att dra slutsatsen att den relativa risken för lungcancer ökar

BYK-MAX CT 4275

Version 3.0
SDB_SE

Revisionsdatum: 17.03.2023

Datum för senaste utfärdandet: 08.12.2019
Tryckdatum 05.01.2026

hos personer med silikos (och, uppenbarligen, inte hos anställda utan silikos som exponeras för kvarts i stenbrott och i den kemiska industrin). Om uppkomst av silikos förhindras minskar även cancerrisken..." (SCOEL SUM Doc 94-final, juni 2003)

Enligt aktuell rapport kan arbetstagarens skydd mot silikos konsekvent garanteras genom att respektera befintliga regelmässiga yrkeshygieniska gränsvärden.

Informationen i detta säkerhetsdatablad är enligt vår information och så vitt vi vet korrekt vid det angivna datumet för revidering. Informationen avser endast att vara en vägledning för säker hantering, användning, bearbetning, lagring, transport, avfallshantering och utsläpp och skall inte ses som garanti eller kvalitetsspecifikation. Informationen hänför sig endast till det angivna materialet och gäller inte för detta material använt i kombination med något annat material eller process om inte angivet i texten.

SE / SV